

BÖLÜM 21

Jaccoud Tipi Lupus Artropatisi Olan Bir Çocuk Olgu

Sema Nur TAŞKIN ¹

Şeyda DOĞANTAN ²

Ercan AYAZ ³

GİRİŞ

Jaccoud artropatisi (JA), başparmak subluksasyonu, ulnar deviasyon, “kuğu boynu” ve “boutonniere” (düğme iliği) gibi romatoid artrit (RA) klasik olarak görülenlere benzer eklem deformiteleri ile karakterizedir. Ancak bu değişiklikler karakteristik olarak pasif hareketlerle düzeltilebilir ve radyografide erozyon yoktur (1). Başta metakarpofalangeal eklem olmak üzere proksimal interfalangeal eklemler, el bilekleri, ayak bilekleri ve diz eklemleri de etkilenebilir (2). JA'nın spesifik bir tedavisi yoktur (3). Deformite tedavisinin temelini fizik tedavi ve ortez cihazlarının kullanımı gibi destekleyici tedaviler oluşturmaktadır. Düzeltici cerrahi nadiren gerekli olabilir (4).

OLGU SUNUMU

9,5 yaşında kız hastanın göğüs ağrısı, ateş yakınlıkları ile başvurusunda plevral ve perikardiyal efüzyon ile el parmaklarında hafif düzeyde artropati saptandı. Laboratuvar tetkiklerinde ANA, anti-dsDNA, anti-Sm antikor pozitifliği, kompleman (C3-C4) düşüklüğü, direkt coombs pozitifliği tespit edilen olguya SLE tanısı konularak tedavi başlandı. Ancak hasta takibine düzenli devam etmedi.

İzlemin 3. yılında yapılan el muayenesinde; sağ elinde daha belirgin olmak üzere pasif hareketlerle düzeltilebilen eklem deformiteleri vardı. Özellikle sağ eldeki Z şeklindeki başparmakları dikkat çekiciydi (Resim 1). X-ray ve MRI görüntülemesinde, herhangi bir kemik erzyonu veya eklem efüzyonu olmaksızın hafif subluksasyon mevcuttu (Resim 2).

Sistemik lupus eritematozusun tıbbi tedavilerine ek olarak, Jaccoud artropatisi için fizik tedavi düzenlendi. Önceleri fizik tedaviye iyi yanıt alınsa da, hasta daha sonra fizik tedaviye devam etmediği için deformitelerde önemli bir düzelme olmadı. Fizik tedaviye psikolojik destek ile devam etmesi sağlandı. 3 aylık fizik tedavi sonrası fizik muayene ve görüntülemesinde düzelme saptandı (Resim 3,4).

TARTIŞMA

François-Sigismond Jaccoud tarafından 1859 yılında romatizmal ateş tanısı ile kronik olan ve kronik eklem deformiteleri bulunan genç bir hasta tanımlamıştır (5). Klinisyene saygı olarak bu deformiteler Jaccoud artropatisi olarak adlandırılmıştır. RA'ya sekonder JA'yı RA' dan ayırmaya yönelik ilk girişim Bywaters tarafından yapılmış-

¹ Uzm. Dr., Pediatrik Romatoloji Kliniği, Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Pediatrik Romatoloji Kliniği, sntistanbul@gmail.com, ORCID iD: 0000-0003-3400-1514

² Uzm. Dr., Mersin Şehir Hastanesi, Pediatrik Romatoloji Kliniği, drseydacayan@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-9082-6804

³ Uzm. Dr., Diyarbakır Çocuk Hastanesi Radyoloji AD., ercan.ayaz1@gmail.com, ORCID iD: 0000-0003-2726-2097

KAYNAKLAR

1. Santiago M. Jaccoud-type lupus arthropathy: practical classification criteria. *Lupus Sci Med*. 2020;7(1):e000405.
2. Arghya Chattopadhyay, Alakendu Ghosh, Jaccoud's arthropathy, *Rheumatology*, Volume 59, Issue 10, October 2020, Page 3117
3. Abushama SH, Mohamed Khatieb FM, Mohammed LAA, et al. A Sudanese Male with Jaccoud's Arthropathy: Case Report. *Am J Arthritis*. 2021; 5(1): 1019.
4. Chattopadhyay A, Ghosh A. Jaccoud's arthropathy [published online ahead of print, 2020 Apr 7]. *Rheumatology (Oxford)*. 2020;keaa128.
5. Jaccoud FS. Sur une forme de rhumatisme chronique: Leçons de clinique médicale faites à l'hôpital de la charité. Paris: Delahaye, 1869: 598–616.
6. Bywaters EG. The relation between heart and joint disease including "rheumatoid heart disease" and chronic post rheumatic arthritis (type Jaccoud). *Br Heart J*. 1950;12(2):101-131.
7. Santiago MB. Jaccoud's arthropathy. *Best Pract Res Clin Rheumatol* 2011; 25(5): 715-725.
8. Sivas F, Aydoğ Ş, Pekin Y, et al. Idiopathic Jaccoud's arthropathy. *APLAR J Rheumatol* 2005; 8: 60–62
9. Santiago MB. Miscellaneous non-inflammatory musculoskeletal conditions. Jaccoud's arthropathy. *Best Pract Res Clin Rheumatol*. 2011;25(5):715-725.
10. Santiago MB, Galvão V. Jaccoud arthropathy in systemic lupus erythematosus: analysis of clinical characteristics and review of the literature. *Medicine (Baltimore)*. 2008;87(1):37-44.